

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 716/2022-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom JUDr. Milošom Kaščákom, Kalinčiakova 10, Vranov nad Topľou, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 34Ek/1403/2021 z 11. júla 2022 takto

rozhodol:

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 13. septembra 2022 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tiež navrhoval zrušiť namietané uznesenie, vec vrátiť na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že oprávnená ([REDAKOVANÉ]) sa návrhom na vykonanie exekúcie z 26. apríla 2021 v exekučnom konaní sp. zn. 34Ek/1403/2021 na Okresnom súde Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) domáhala vymoženia sumy 7 355,18 eur s príslušenstvom od sťažovateľa (povinný) na podklade exekučného titulu – zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Žilina č. k. 10Zm/23/2014 z 28. januára 2015.

3. Okresnému súdu bol 10. augusta 2021 doručený návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie, ktorý odôvodnil najmä neprípustnosťou exekúcie z dôvodu, že už v minulosti prebiehalo exekučné konanie na podklade rovnakého exekučného titulu, ktoré bolo právoplatne zastavené. Vyšší súdny úradník (ďalej len „VSÚ“) okresného súdu uznesením č. k. 34Ek/1403/2021 z 8. septembra 2021 v spojení s namietaným uznesením sudkyne okresného súdu zamietol návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie s odôvodnením, že predošlé vedené exekučné konanie, ktoré bolo zastavené,

nezakladá prekážku veci rozhodnutej a oprávnenej nič nebránilo podať nový návrh na vykonanie exekúcie.

4. Z uznesenia VSÚ okresného súdu tiež vyplýva, že v konaní sp. zn. 15Er/572/2015 vedenom na Okresnom súde Humenné prebiehalo medzi oprávnenou a sťažovateľom exekučné konanie o vymoženie sumy 28 661 eur s príslušenstvom na podklade exekučného titulu – zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Žilina č. k. 10Zm/23/2014 z 28. januára 2015. K zastaveniu exekúcie (exekučného konania) došlo z dôvodu, že oprávnená v zákonom stanovenej lehote nedoplnila návrh na vykonanie exekúcie podľa § 39 ods. 4 v spojení s § 243f ods. 1, 3 a 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017. Vzhľadom na skutočnosť, že oprávnená doplnila návrh na vykonanie exekúcie po zákonom stanovenej lehote (30 dní), Okresný súd Humenné exekúciu zastavil. Vzhľadom na skutočnosť, že v konaní sp. zn. 15Er/572/2015 (Okresný súd Humenné) nedošlo k splneniu celého nároku, ktorý priznal exekučný titul, podala oprávnená 26. apríla 2021 návrh na vykonanie exekúcie k tej časti nároku, ktorá nebola vymožená. VSÚ okresného súdu v uznesení skonštatoval, že rozhodnutie, ktorým došlo k zastaveniu exekúcie, bolo rozhodnutím procesnej povahy (oprávnená včas nedoplnila návrh na vykonanie exekúcie) a nemalo povahu rozhodnutia vo veci samej. Oprávnená si v exekučnom konaní sp. zn. 34Ek/1403/2021 na okresnom súde uplatnila nárok v časti, ktorá v exekučnom konaní (sp. zn. 15Er/572/2015) nebola vymožená.

II.

5. Sťažovateľ namieta, že na podklade uvedeného exekučného titulu už prebiehalo exekučné konanie na Okresnom súde Humenné (sp. zn. 15Er/572/2015), ktoré bolo právoplatne zastavené, a tak vymoženiu uvedenej pohľadávky bráni prekážka *res iudicatae* (veci rozhodnutej). Okresný súd Humenné exekúciu zastavil 11. decembra 2020, pričom uznesenie o jej zastavení nadobudlo právoplatnosť 11. marca 2021. Oprávnená pri podaní návrhu na vykonanie exekúcie túto skutočnosť neuviedla. Podľa sťažovateľa prebiehajúcim exekučným konaním dochádza k porušeniu princípu právnej istoty, keďže napriek právoplatne skončenému predošlému exekučnému konaniu vedenému na Okresnom súde Humenné dochádza zo strany oprávnenej k opätovnému vymáhaniu pohľadávky. Podanie návrhu na vykonanie exekúcie považuje sťažovateľ zo strany oprávnenej za obchádzanie zákona *in fraudem legis* z dôvodu predchádzajúceho zlyhania, keď oprávnená proti uzneseniu Okresného súdu Humenné, ktorým zastavil exekúciu, nepodala odvolanie. Okresný súd mal podľa sťažovateľa návrh na vykonanie exekúcie v časti vymáhania nároku na opakujúce sa príslušenstvo pohľadávky pre nesplnenie podmienky zamietnuť podľa § 53 ods. 3 písm. g) Exekučného poriadku.

III.

6. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 716/2022 z 20. decembra 2022 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa v celom rozsahu na ďalšie konanie. Podľa § 56 ods. 6 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd doručil ústavnú sťažnosť účastníkom konania na vyjadrenie.

7. Podpredseda okresného súdu s poukazom na vyjadrenie zákonnej sudkyne, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil, uviedol, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti len opakuje svoje tvrdenia a vôbec nepolemizuje so závermi okresného súdu. Uvádza, že jedine rozhodnutie o zastavení konania podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku by zakladalo prekážku rozhodnutej veci. O tento prípad však v prípade sťažovateľa nešlo. K zastaveniu predošlého exekučného konania došlo z dôvodu nepredloženia potrebných podkladov v zákonom stanovenej lehote zo strany oprávnenej. Sťažovateľ iba veľmi všeobecným spôsobom uvádza, že súd mal návrh na vykonanie exekúcie v časti opakujúceho sa príslušenstva zamietnuť. Ústavnú sťažnosť ako celok považuje za zmätočnú, pretože z nej nevyplýva, či sťažovateľ vidí porušenie svojich práv v porušení princípu *ne bis in idem*, a teda v absolútnej nemožnosti viesť exekúciu na podklade predloženého exekučného titulu alebo v čiastočnej nemožnosti viesť exekúciu len na opakujúce sa príslušenstvo.

8. Sťažovateľ sa k vyjadreniu okresného súdu nevyjadril. Oprávnená v procesnom postavení zúčastnenej osoby podľa § 33 ods. 1 v spojení s § 126 zákona o ústavnom súde nevyužila svoje právo na vyjadrenie sa k ústavnej sťažnosti v lehote určenej ústavným súdom.

IV.

9. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v námietke sťažovateľa o existencii prekážky rozhodnutej veci, keďže v minulosti na základe rovnakého exekučného titulu už prebiehalo exekučné konanie, ktoré bolo zastavené z viny oprávneného, ktorý v zákonnej lehote nedoplnil podklady umožňujúce viesť exekúciu na základe zmenkového platobného rozkazu. Okresný súd v namietanom uznesení konštatoval, že zmyslom dotknutej právnej úpravy zavedenej zákonom č. 438/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, bolo skúmať len prípustnosť exekúcií vedených na podklade rozhodnutí, ktorými sa priznal nárok zo zmenky. Zmyslom uvedenej právnej úpravy bolo zamedziť zneužívaniu zmenky.

10. Dotknutá právna úprava doplnila Exekučný poriadok v časti § 39 odsekom 4, ktorý znel: „*V návrhu na vykonanie exekúcie na podklade rozhodnutia, ktorým sa priznal nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou oprávnený opísať aj rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu4da) s povinným. Skutočnosti podľa prvej vety je povinný opísať aj oprávnený, ktorý svoje právo preukazuje nepretržitým radom indosamentov. K návrhu na vykonanie exekúcie sa pripoja dôkazy, ktoré tieto skutočnosti osvedčujú.*“ Súčasne za § 243e sa vložilo nové ustanovenie § 243f, podľa ktorého „*(1) V exekučných konaniach, ktoré sa začali pred účinnosťou tohto zákona a v ktorých sa odo dňa účinnosti tohto zákona vyžadujú pri podaní návrhu na vykonanie exekúcie náležitosti podľa § 39 ods. 4 je oprávnený povinný doplniť návrh na vykonanie exekúcie podľa § 39 ods. 4 do 30 dní odo dňa účinnosti tohto zákona. (5) Ak oprávnený návrh na vykonanie exekúcie nedoplní v lehote podľa odseku 1, súd exekúciu zastaví. (6) Ak oprávnený návrh na vykonanie exekúcie doplní v lehote podľa odseku 1, súd preskúma či je daný dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m), a ak exekúciu nezastaví, rozhodne o pokračovaní exekúcie.*“.

11. Ak okresný súd nevhliadol prekážku na strane oprávneného vymôcť pohľadávku v novom konaní, takýto záver okresného súdu nepredstavuje zjavný právny omyl. Spor o výklad dotknutej právnej úpravy najmä v časti o márnom uplynutí lehoty na doplnenie podkladov k zmenke sa týka

nie nachádzacieho základného konania, v ktorom sa rozhoduje (*i. a.*) o deklarovaní práva, ale vymáhacieho konania. Žiadnemu oprávnenému nič nebráni, aby svoju pohľadávku vymáhal vo viacerých exekučných konaniach, ak tie predchádzajúce boli neúspešné a boli zastavené bez toho, aby vymáhaná pohľadávka zanikla alebo sa stala nevymáhateľnou. Zo žiadneho ustanovenia dotknutej právnej úpravy nevyplýva, že by po prípadnom zastavení exekučného konania pre nesplnenie zákonnej povinnosti oprávneného doložiť podklady k zmenke sa stala pohľadávka nevymáhateľnou. Sťažovateľovi možno uznať jeho pochybnosti o obchádzaní dotknutej právnej úpravy (oprávnený nedoloží podklady k zmenke a obíde cieľ zákona novým návrhom na vykonanie exekúcie), no zmyslom a cieľom dotknutej normy bolo osvedčiť skutočnosti relevantné k posúdeniu kauzy právneho vzťahu, ktorý zmenke predchádzal, nie však stratu vymáhateľnosti pohľadávky. Oprávnený, ktorý si v tomto smere povinnosť doložiť podklady nesplnil, musel počítať so zastavením exekučného konania so sprievodnými následkami implicitne náhradou exekučných nákladov. Cieľom spornej právnej úpravy teda nebol zánik pohľadávky, ale strata konania a súvisiacich procesných benefitov (výhody už rozbehnutej exekúcie). Ak by zákonodarca pre nedoloženie podkladov sledoval zánik pohľadávky alebo jej nevymáhateľnosť, takýto následok sa spravidla spája s explicitným legislatívnym zakotvením. Napríklad pri premlčanej pohľadávke dodávateľa zákonodarca výslovne upravil, že sa stáva nevymáhateľnou (§ 54a Občianskeho zákonníka).

12. Iný záver nepodporuje ani dôvodová správa k dotknutej právnej úprave K bodu 5: *„Navrhuje, aby nová právna úprava bola zohľadnená aj v prebiehajúcich exekúciách, resp. exekučných konaniach. Účastníkom týchto konaní sa v odseku 1 navrhuje lehota jeden mesiac na doplnenie náležitostí návrhu na začatie exekúcie v intenciách nového § 39 ods. 4 – na tento účel sa dotknuté exekúcie odložia ex lege. Následkom nedoplnenia tohto návrhu bude zastavenie exekúcie (odsek 5). Ak bude návrh doplnený v príslušnej lehote, súd preskúma existenciu dôvodu na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m).“*

13. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne, resp. svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (I. ÚS 241/07). Ako už ústavný súd uviedol, odôvodnenie napadnutého rozhodnutia dáva odpoveď na podstatnú otázku.

14. Ústavný súd nepovažuje za nezodpovedanú na ústavne neudržateľnej úrovni ani otázku vo vzťahu k námietke neprípustnosti exekúcie v časti opakujúceho sa plnenia. Podľa § 53 ods. 3 písm. g) Exekučného poriadku: *„Súd návrh na vykonanie exekúcie zamietne, ak sa návrhom uplatňuje nárok na opakujúce sa príslušenstvo pohľadávky a návrh je podaný po troch rokoch od nadobudnutia vykonateľnosti exekučného titulu, a to bez toho, aby bol povinný na splnenie pohľadávky vyzvaný v posledných troch mesiacoch pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie, alebo bez toho, aby s povinným bola uzavretá dohoda o postupnom splnení pohľadávky priznanej exekučným titulom v priebehu troch rokov od nadobudnutia vykonateľnosti exekučného titulu.“*

15. Okresný súd konštatuje, že exekučný titul bol vydaný 28. januára 2015, vykonateľnosť nadobudol 3. marca 2015 a návrh na vykonanie exekúcie oprávnená podala 26. apríla 2021 po uplynutí troch rokov od vykonateľnosti exekučného titulu. Ak chcela oprávnená v exekúcii vymôcť aj úroky z omeškania ako opakujúce sa príslušenstvo pohľadávky, musela súdu preukázať, že sťažovateľa vyzvala na splnenie pohľadávky. Oprávnená spolu s návrhom na vykonanie exekúcie predložila okresnému súdu aj výzvu zo 17. marca 2021. Zásielka bola oprávnenej vrátená 8. apríla 2021 ako nedoručená z dôvodu, že si ju adresát (sťažovateľ) neprevzal v odbernej lehote. Na základe uvedeného považoval okresný súd za preukázané, že oprávnená splnila podmienku uvedenú v § 53 ods. 3 písm. g) Exekučného poriadku, a tak bola oprávnená uplatniť svoj nárok na nesplnenú časť pohľadávky aj na opakujúce sa príslušenstvo.

16. Z odôvodnenia namietaného uznesenia okresného súdu je zrejmé, ktoré skutkové tvrdenia strán považoval za rozhodné pre posúdenie návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie. Namietané uznesenie okresného súdu dáva sťažovateľovi jasnú odpoveď na to, že jeho skutkové a právne námietky voči prebiehajúcej exekúcii nie sú dôvodné. Odôvodnenie namietaného uznesenia okresného súdu odpovedá na všetky podstatné tvrdenia a námietky sťažovateľa. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti namietaného uznesenia. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet dôvod, aby sa spochybňovali závery namietaného uznesenia okresného súdu. Okresný súd sa v namietanom uznesení ústavne korektne vysporiadal s argumentáciou sťažovateľa. Namietané uznesenie okresného súdu preto nemožno považovať za svojvoľné či arbitrárne, a preto nie je možné dospieť k záveru, že ním došlo k porušeniu uvedených práv sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu preto ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. mája 2023

Robert Šorl
predseda senátu